

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

11. juuni 2020*

Eelotsusetaotlus – ELTL artiklid 49 ja 63 – Asutamisvabadus ja kapitali vaba liikumine – Direktiiv 2006/123/EÜ – Põllumajandusmaa kasutamise eesmärgil omandamine Lätis – Juriidilise isiku suhtes ette nähtud eelneva autoriseerimise skeem – Eritingimused, mis on kohaldatavad üksnes juriidilise isiku suhtes, mida kontrollib või esindab muu liikmesriigi kodanik – Elukoha ja Läti Vabariigi ametliku keele oskuse nõue – Otsene kodakondsuse alusel diskrimineerimine

Kohtuasjas C-206/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel administratiivā rajona tiesa, Rīgas tiesu namsi (rajooni halduskohtu Rīa kohtumaja, Läti) 28. veebruari 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 5. märtsil 2019, menetluses

„KOB“ SIA

versus

Madonas novada pašvaldības Administratīvo aktu strīdu komisija,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president M. Safjan, esimese koja president J.-C. Bonichot (ettekandja) ja kohtunik C. Toader,

kohtujurist: H. Saugmandsgaard Øe,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- „KOB“ SIA, esindaja: *advokāts* A. Blūmiņš,
- Läti valitsus, esindajad: V. Kalniņa ja I. Kucina, hiljem V. Kalniņa,
- Rootsi valitsus, esindajad: A. Falk, J. Lundberg, C. Meyer-Seitz, H. Shev ja H. Eklinder, hiljem C. Meyer-Seitz, H. Shev ja H. Eklinder,
- Euroopa Komisjon, esindajad: L. Armati, I. Rubene ja L. Malferrari,

* Kohtumenetluse keel: läti.

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab ELTL artiklite 18, 49, 63 ja 345 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud Lätis asutatud äriühingu „KOB“ SIA ja Madonas novada pašvaldības Administratīvo aktu strīdu komisija (Madona piirkonna vaidekomisjon, Läti) vahelises kohtuvaidluses otsuse üle, millega viimane jättis rahuldamata KOB esitatud taotluse põllumajandusmaa omandamiseks.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT 2006, L 376, lk 36) artikli 1 lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolev direktiiv kehtestab üldsätted, mis lihtsustavad teenuseosutajate asutamisevabaduse teostamist ja teenuste vaba liikumist, säilitades samas teenuste kõrge kvaliteedi.“

- 4 Direktiivi artikli 2 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesolevat direktiivi kohaldatakse liikmesriikides asutatud teenuseosutajate poolt osutatavate teenuste suhtes.“

- 5 Direktiivi artiklis 4 on ette nähtud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

- 5) „asutamine“ – asutamislepingu artiklis 43 osutatud majandustegevuse tegelik teostamine teenuseosutaja poolt määramata ajavahemiku jooksul ja püsiva infrastruktuuri abil, mille kaudu teenuste osutamine tegelikult toimub;
  - 6) „autoriseerimisskeem“ – igasugune menetlus, mille alusel teenuseosutaja või teenuse kasutaja on kohustatud astuma samme, et saada pädevalt asutuselt teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsu või selles valdkonnas tegutsemist käsitlev ametlik otsus või vaikumisi tehtud otsus;
- [...]“.
- 6 Sama direktiivi artikli 9 „Autoriseerimisskeemid“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Liikmesriigid võivad teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsu või selles valdkonnas tegutsemise suhtes kohaldada autoriseerimisskeemi ainult siis, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) autoriseerimisskeem ei diskrimineeri asjaomast teenuseosutajat;

[...]“.

7 Direktiivi 2006/123 artikkel 10 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Autoriseerimisskeemid põhinevad kriteeriumidel, mis välistavad pädevate asutuste hindamisõiguse meelevaldse kasutamise.

2. Lõikes 1 osutatud kriteeriumid peavad olema:

a) mittediskrimineerivad;

[...]“.

8 Direktiivi artiklis 14 „Keelatud nõuded“ on sätestatud:

„Liikmesriigid ei sea oma territooriumil teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsu ega selles valdkonnas tegutsemise eeltingimuseks vastavust mis tahes järgmistele nõuetele:

1) diskrimineerivad nõuded, mis põhinevad otseselt või kaudselt kodakondsusel või äriühingute puhul registrijärgsel asukohal, sealhulgas eelkõige:

[...]

b) teenuseosutajale, tema töötajatele, aktsionäridele ja osanikele või teenuseosutaja juht- või järelevalveorganite liikmetele esitatav nõue olla vastava territooriumi resident.

[...]“.

Läti õigus

9 Maapiirkondades maa erastamise seaduse (likums „Par zemes privatizāciju lauku apvidos“ (*Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs*, 1992, nr 32–34) artikli 28¹ esimese lõigu punktis 2 on ette nähtud, et juriidilised isikud „võivad omandada põllumajandusmaad ja maad, mille valdav kasutusotstarve on põllumajanduslik [...] ning sellise maa kaasomandi [kui nad vastavad] kõigile järgmistele tingimustele:

[...]

b) nad tõendavad kirjalikult, et maatükkide kasutamine põllundustegevuse jaoks algab, juhul kui maatükkide kohta on makstud eelneval aastal või jooksva aastal otsetoetusi, aasta jooksva alates maatükkide omandamisest, tagades selle kasutuse järjepidevuse, ja kui maatükkide kohta ei ole eelneval aastal või jooksva aastal makstud otsetoetusi, siis kolme aasta jooksva, tagades selle kasutuse järjepidevuse;

[...]

f) nendel juhtudel, kus osanik või osanikud, kes koos omavad äriühingus hääaltenamust, ja kõik isikud, kellel on õigus äriühingut esindada, on Euroopa Liidu muude liikmesriikide, Euroopa Majanduspiirkonna riikide või Šveitsi Konföderatsiooni kodanikud, on neil olemas liidu kodaniku registreerimistunnistus ja dokument, mis tõendab riigikeele oskust vähemalt tasemel B2.“

10 Ministrite nõukogu 30. augusti 2011. aasta määruse nr 675 liidu kodanike ja nende pereliikmete Läti Vabariiki sisenemise ja seal elamise kohta (Ministru kabineta noteikumi Nr. 675 „Kārtība, kādā Savienības pilsoņi un viņu ģimenes locekļi ieceļo un uzturas Latvijas Republikā“; *Latvijas Vēstnesis*,

2011, nr 141) artiklis 25 on ette nähtud, et kui Euroopa Liidu kodanik soovib elada Läti Vabariigis kauem kui kolm kuud, peab ta ennast registreerima migratsiooni- ja kodakondsusametis (Läti) ja saama registreerimistunnistuse.

- 11 Läti Vabariigi ametliku keele oskuse kontrollimise eeskirjad on ette nähtud ministrite nõukogu 7. juuli 2009. aasta määruses nr 733 riigikeeleoskuse taseme, kutsealase tegevuse jaoks või ametiülesannete täitmiseks riigikeeleoskuse kontrollimise, alalise elamisloa saamise ja Euroopa Liidus pikaajalise elaniku staatuse saamise menetluste ning riigikeeles keeleoskuseeksami sooritamiseks tasumisele kuuluva riigilõivu kohta (Ministru kabineta noteikumi Nr. 733 „Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai, pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai un Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi“; *Latvijas Vēstnesis*, 2009, nr 110). Nimetatud määruse kohaselt peab isik selleks, et ta saaks tugineda vastava keele oskusele tasemel B2, olema võimeline vestlema igapäevastel ja tööelu teemadel.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 12 KOB on Lätis asutatud äriühing, mille tegevusala on põllumajandus. Selle ainus juhatuse liige on Saksa kodanik VP, kellel on õigus esindada äriühingut ainuisikuliselt. KOB osanikud on veel kolm Lätis registreeritud äriühingut, mis kuuluvad Saksa kodanikele. Tegelikku kasu äriühingust KOB saavad VP ja ZT. Viimane on samuti Saksa kodanik.
- 13 KOB sõlmis 10. jaanuaril 2018 8,10 ha suuruse põllumajandusmaa ostu-müügilepingu ja taotles pädevalt liikmesriigi ametiasutuselt kinnisasja omandamise luba. Madona piirkonna vaidekomisjon keeldus 6. aprilli 2018. aasta otsusega omandamist kinnitamast.
- 14 KOB väidab selle otsuse peale administratiivā rajona tiesa, Rīgas tiesu namsile (rajooni halduskohtu Riia kohtumaja, Läti) esitatud kaebuses, et Läti õigusnormid, mis reguleerivad põllumajandusmaa omandamise heakskiitmise tingimusi, on vastuolus kodakondsuse alusel diskrimineerimise keeluga ja põhivabadustega, mis on sätestatud ELTL artiklites 18, 49 ja 63 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 45.
- 15 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib sellega seoses, et Läti õiguse kohaselt võib juriidiline isik omandada Lätis asuvat põllumajandusmaad. Kui aga juriidilist isikut esindab või kontrollib teise liikmesriigi kodanik, peab olema täidetud kaks tingimust. Esiteks peab välisriigi kodanik ennast Lätis liidu kodanikuna registreerima, mis tähendab, et ta soovib seal elada kauem kui kolm kuud, teiseks peab ta tõendama, et tema läti keele oskus vastab vähemalt tasemele B2, mis tähendab piisavat oskust vestelda tööalastel teemadel. Samad tingimused kehtivad Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) riikide ja Šveitsi kodanike suhtes.
- 16 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et need õigusnormid tekitavad küsimusi selle kooskõla kohta liidu õigusega. Viidates eelkõige 24. mai 2011. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Belgia (C-47/08, EU:C:2011:334) punktile 80, tuletab ta meelde, et ELTL artikkel 49 tagab igale liikmesriigi kodanikule, kes alustab teises liikmesriigis füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemist, selle riigi kodanikega võrdse kohtlemise ning keelab igasuguse kodakondsuse alusel diskrimineerimise. Lisaks otsustas Euroopa Kohus 23. septembri 2003. aasta kohtuotsuses *Ospelt ja Schlössle Weissenberg* (C-452/01, EU:C:2003:493, punkt 24), et kuigi ELTL artikkel 345 ei sea kahtluse alla liikmesriikide õigust näha ette põllumajandusmaa omandamist reguleerivad erimeetmed, ei jää sellised meetmed liidu õigusnormide, eelkõige diskrimineerimiskeelu, asutamisevabaduse ja kapitali vaba liikumisega seotud eeskirjade kohaldamisalast välja.

- 17 Lisaks tuleneb komisjoni tõlgendavast teatisest põllumajandusmaa omandamise kohta (ELT 2017, C 350, lk 5), et õigus omandada, kasutada ja võõrandada põllumajandusmaad kuulub kapitali vaba liikumise põhimõtte alla, mis on sätestatud ELTL artiklis 63. Võttes arvesse põllumajandusmaa eripära, tunnustas Euroopa Komisjon siiski seda, et liikmesriikide ametiasutustel võib olla põhjendatud seada piiranguid selliste eesmärkide nimel nagu traditsioonilise maakasutusviisi ja maapiirkondade elanikkonna säilitamine, kinnisvaraarendajate survele vastu seismine ning rohealade ja maastiku majandamine.
- 18 Neil asjaoludel otsustas administratiivā rajona tiesa, Rīgas tiesu nams (rajooni halduskohtu Riia kohtumaja) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas liidu õigusega ja eelkõige ELTL artiklitega 18, 49 ja 63 on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt peavad juriidilised isikud selleks, et nad saaksid omandada põllumajandusmaad, esitama juhul, kui osanik või osanikud, kes koos omavad äriühingus häälteenamust, ja kõik isikud, kellel on õigus äriühingut esindada, on liidu teiste liikmesriikide kodanik(ud), nende osanike või esindajate liidu kodanikuna registreerimise tunnistuse ja dokumendi, mis tõendab nende riigikeeleoskuse taset vähemalt tasemel B2?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 19 Sisuliselt palub eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitada, kas ELTL artikleid 18, 49 ja 63 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, millega nähakse juriidilise isiku õiguse suhtes omandada selle liikmesriigi territooriumil asuvat põllumajandusmaad ette tingimus, et juriidilise isiku muu liikmesriigi kodanikust osanik või osanikud, kes koos omavad äriühingus häälteenamust, ja kõik muu liikmesriigi kodanikest isikud, kellel on õigus äriühingut esindada, esitavad esiteks selle liikmesriigi elanikuna registreerimise tunnistuse ja teiseks dokumendi, mis tõendab liikmesriigi ametliku keele oskust tasemel, mis võimaldab neil vähemalt vestelda igapäevaelu ja tööalastel teemadel.
- 20 Kõigepealt tuleb märkida, et kuigi ELTL artikkel 345, millele eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab, väljendab aluslepingute neutraalsuse põhimõtet omandi õigusliku režiimi suhtes liikmesriikides, ei jää liikmesriikides olemas olev omandi õiguslik režiim selle artikli toimetel EL toimimise lepingu aluseeskirjade kohaldamisalast välja. Niisiis, kuigi nimetatud artikkel ei sea kahtluse alla liikmesriikide õigust kehtestada kinnisvara omandamise alused ja kord, mis näevad ette erimeetmed põllumajandus- ja metsamaa tehingute puhuks, ei jää see regulatsioon nimelt välja ei diskrimineerimiskeelu alt ega asutamisevabadust ja kapitali vaba liikumist käsitlevate eeskirjade kohaldamisalast (vt selle kohta 6. märtsi 2018. aasta kohtuotsus SEGRO ja Horváth, C-52/16 ja C-113/16, EU:C:2018:157, punkt 51 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 21 Lisaks on eelotsuse küsimuses viidatud EL toimimise lepingu sätetele, mis käsitlevad asutamisevabadust ja kapitali vaba liikumist.
- 22 Liikumisevabaduse kohta on Euroopa Kohus otsustanud, et kui liikmesriigi meede mõjutab samal ajal mitut põhivabadust, analüüsib Euroopa Kohus kõnealust meedet põhimõtteliselt üksnes seoses ühega neist vabadustest, kui nähtub, et konkreetse juhtumi asjaolusid arvesse võttes on teised vabadused esimese suhtes täiesti teisejärgulise tähendusega ja neid on võimalik käsitleda koos (8. juuni 2017. aasta kohtuotsus Van der Weegen jt, C-580/15, EU:C:2017:429, punkt 25).
- 23 Väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et arvesse tuleb võtta kõnealuste õigusnormide eset (vt selle kohta 13. märtsi 2014. aasta kohtuotsus Bouanich, C-375/12, EU:C:2014:138, punkt 27, ja 3. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Tesco-Global Áruházak, C-323/18, EU:C:2020:140, punktid 50 ja 51).

- 24 Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotlusest, et KOB soovib omandada põllumajandusmaad Lätis selleks, et seda kasutada. Samuti nähtub eelotsusetaotlusest, et põhikohtuasjas kõne all olevad riigisisised õigusnormid ei reguleeri mitte üksnes Lätis asuva põllumajandusmaa omandamist, vaid nendega soovitakse ka tagada maa põllumajanduslikus kasutuses säilimine.
- 25 Seega ei võimalda nende õigusnormide ese kindlaks teha, kas need kuuluvad valdavalt ELTL artikli 49 või ELTL artikli 63 kohaldamisalasse. Niisugustes tingimustes võtab Euroopa Kohus arvesse kohtuasja faktilisi asjaolusid, et kindlaks teha, kas põhikohtuasjas vaidluse all olevale olukorrale tuleb kohaldada viidatud õigusnormidest ühte või teist (vt analoogia alusel 13. märtsi 2014. aasta kohtuotsus Bouanich, C-375/12, EU:C:2014:138, punkt 30).
- 26 Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotlusest ja Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et põhikohtuasja aluseks olevale faktilisele olukorrale on omane, et äriühingul ei ole lubatud põllumajandustegevuse eesmärgil omandada Lätis põllumajandusmaad, kui tema esindaja ja osanikud ei tõenda oma elukohta selles liikmesriigis ja teatavat läti keele oskust.
- 27 Tuleb asuda seisukohale, et erinevalt muudest juhtumitest, milles Euroopa Kohus on saanud sedastada, et tegemist on valdavalt kapitali vaba liikumise kohaldamisalasse kuuluva küsimusega (vt eelkõige 6. märtsi 2018. aasta kohtuotsus SEGRO ja Horváth, C-52/16 ja C-113/16, EU:C:2018:157, punktid 58 ja 59), kuulub kõnealune olukord eelkõige asutamisevabaduse kohaldamisalasse.
- 28 Järelikult tuleb vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 22 viidatud Euroopa Kohtu praktikale asuda seisukohale, et selliseid liikmesriigi õigusnorme, nagu on kõne all põhikohtuasjas, tuleb kontrollida üksnes viimati nimetatud vabaduse seisukohast.
- 29 Kuna ELTL artiklis 49 on nähtud ette üks diskrimineerimiskeelu erinorm, ei kuulu seega kohaldamisele ELTL artikkel 18, millele eelotsusetaotluse esitanud kohus samuti viitas (vt analoogia alusel 29. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Nagy, C-583/14, EU:C:2015:737, punkt 24).
- 30 Ühtlasi olgu täpsustatud, et iga riigisisest meedet valdkonnas, mis on liidu õiguse tasandil täielikult ühtlustatud, tuleb hinnata ühtlustamise meetme, mitte esmase õiguse sätete alusel (vt selle kohta 16. detsembri 2008. aasta kohtuotsus Gysbrechts ja Santurel Inter, C-205/07, EU:C:2008:730, punkt 33 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 31 Siinkohal olgu märgitud, et direktiivi 2006/123 artikli 1 lõike 1 kohaselt on selles direktiivis kehtestatud teenuseosutajate asutamisevabaduse teostamist lihtsustavad üldsätted. Kõnealuse direktiivi III peatükk, kuhu kuuluvad artiklid 9–15, reguleerib teenuseosutajate asutamisevabadust.
- 32 Direktiivi 2006/123 artiklites 9–13 on nähtud liikmesriikide suhtes ette nõuded, millele liikmesriikide õigusaktid peavad vastama, kui teenuse osutamiseks on vaja luba. Samamoodi, nagu on juba selgitatud seoses selle direktiivi artikliga 14, milles on nähtud ette loetelu nõuetest, mille esitamine on asutamisevabaduse teostamise kontekstis „keelatud“, tuleb asuda seisukohale, et sama direktiivi artiklitega 9–13 on nende kohaldamisalasse kuuluvate teenuste regulatsioon ammendavalt ühtlustatud (vt selle kohta 14. juuli 2016. aasta kohtuotsus Promoimpresa jt, C-458/14 ja C-67/15, EU:C:2016:558, punktid 60 ja 61).
- 33 Kuna käesoleva kohtuotsuse punktist 27 nähtuvalt võivad põhikohtuasjas kõne all olevad liikmesriigi õigusnormid mõjutada asutamisevabadust, tuleb neid analüüsida direktiivi 2006/123 III peatüki sätetest lähtudes.
- 34 Nagu nähtub eelotsusetaotlusest, nähakse põhikohtuasjas kõne all olevate liikmesriigi õigusnormidega ette, et juriidiline isik peab Lätis põllumajandusmaa omandamiseks läbima enne loamenetluse, ning selle raames seatakse loa andmisele teatavad tingimused, mille hulgas on kirjaliku kinnituse esitamine selle kohta, et kõnealuseid maatükke kasutatakse jätkuvalt põllumajanduslikel eesmärkidel.

- 35 Selline menetlus võib endast kujutada „autoriseerimisskeemi“ direktiivi 2006/123 artikli 4 punkti 6 tähenduses, see tähendab menetlust, mille alusel on teenuseosutaja või teenuse kasutaja kohustatud astuma samme, et saada pädevalt asutuselt teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsu või selles valdkonnas tegutsemist käsitlev ametlik otsus või vaikimisi tehtud otsus.
- 36 Direktiivi 2006/123 artikli 9 lõikes 1 on sätestatud võimalus, et liikmesriigid võivad teatavatel tingimustel näha ette autoriseerimisskeemi. Eelkõige ei tohi selline skeem olla teenuseosutaja suhtes diskrimineeriv. Kõnealuse direktiivi artikli 10 lõike 2 punktis a on samuti nõutud, et loa andmise kriteeriumid ei oleks diskrimineerivad.
- 37 Lisaks on sama direktiivi artiklis 14 nähtud ette, et liikmesriigid ei tohi seada oma territooriumil teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsu ega selles valdkonnas tegutsemise tingimuseks vastavust selles loetletud nõuetele. Eelkõige on nimetatud artikli punkti 1 kohaselt keelatud diskrimineerivad nõuded, mis põhinevad otseselt või kaudselt kodakondsusel, samuti teenuseosutaja osanikele või teenuseosutaja juht- või järelevalveorganite liikmetele esitatav nõue olla vastava territooriumi resident.
- 38 Sellega seoses on Euroopa Kohus otsustanud, et nii direktiivi 2006/123 artikli 14 sõnastusest kui ka selle direktiivi üldisest ülesehitusest tuleneb, et selles artiklis loetletud nõuded ei ole põhjendatud (vt selle kohta 16. juuni 2015. aasta kohtuotsus Rina Services jt, C-593/13, EU:C:2015:399, punktid 28–35, ja 23. veebruari 2016. aasta kohtuotsus komisjon vs. Ungari, C-179/14, EU:C:2016:108, punkt 45).
- 39 Põhikohtuasja asjaolusid arvestades tuleb märkida, et juhul, kui Lätis põllumajandusmaad omandada soovivat juriidilist isikut kontrollivad või esindavad teiste liikmesriikide kodanikud, on põhikohtuasjas kõne all olevates õigusnormides ette nähtud eritingimused, mille alusel on need isikud kohustatud end registreerima Läti elanikuna ja tõendama, et nad oskavad selle liikmesriigi ametlikku keelt vähemalt tasemel B2, mis tähendab, et isik oskab vestelda igapäevaelu ja tööalastel teemadel.
- 40 Kuna need eritingimused ei ole Läti kodanike suhtes kohaldatavad, tuleb tõdeda, et põhikohtuasjas kõnealused õigusnormid toovad kaasa otsese diskrimineerimise kodakondsuse alusel.
- 41 Järelikult on sellised õigusnormid vastuolus direktiivi 2006/123 artiklitega 9, 10 ja 14.
- 42 Sellest tulenevalt ei ole enam vaja analüüsida küsimust, kas sellised õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, on vastuolus ka ELTL artikliga 63.
- 43 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb eelotsuse küsimusele vastata, et direktiivi 2006/123 artikleid 9, 10 ja 14 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, millega nähakse juriidilise isiku õiguse suhtes omandada selle liikmesriigi territooriumil asuvat põllumajandusmaad ette tingimus, et juriidilise isiku muu liikmesriigi kodanikust osanik või osanikud, kes koos omavad äriühingus häälteenamust, ja kõik muu liikmesriigi kodanikest isikud, kellel on õigus äriühingut esindada, esitavad esiteks selle liikmesriigi elanikuna registreerimise tunnistuse ja teiseks dokumendi, mis tõendab liikmesriigi ametliku keele oskust tasemel, mis võimaldab neil vähemalt vestelda igapäevaelu ja tööalastel teemadel.

Kohtukulud

- 44 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul artikleid 9, 10 ja 14 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, millega nähakse juriidilise isiku õiguse suhtes omandada selle liikmesriigi territooriumil asuvat põllumajandusmaad ette tingimus, et juriidilise isiku muu liikmesriigi kodanikust osanik või osanikud, kes koos omavad äriühingus häälteenamust, ja kõik muu liikmesriigi kodanikest isikud, kellel on õigus äriühingut esindada, esitavad esiteks selle liikmesriigi elanikuna registreerimise tunnistuse ja teiseks dokumendi, mis tõendab liikmesriigi ametliku keele oskust tasemel, mis võimaldab neil vähemalt vestelda igapäevaelu ja tööalastel teemadel.

Allkirjad